

แนวทางการพัฒนาการจัดการโลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยวในชุมชน OTOP นวัตวิถี หลาดั่นโด ท่าข้าม อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา

Development logistics management for tourism in Community OTOP of Lhatondo Takam Hatyai District, Songkhla Province.

ชาลินี แก้วรัตน์*

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย(1)ศึกษาศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยวในชุมชน OTOP นวัตวิถี หลาดั่นโดท่าข้าม อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา โดยการสำรวจด้วยแบบสอบถามและ (2) ศึกษาปัญหา/อุปสรรคและแนวทางในการพัฒนาการจัดการชุมชน OTOP นวัตวิถี หลาดั่นโดท่าข้าม อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา (3) ศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทย การวิจัยเชิงสำรวจ โดยการสำรวจแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ตามหลักการทางสถิติซึ่งประกอบด้วย การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้ในการทดสอบค่า (t-test) การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) ทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างตัวแปรที่มากกว่า 2 กลุ่ม ในกรณีที่มีค่าความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติผลการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวที่ตอบแบบสอบถามนักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 20 – 24 ปี และ 25-29 ปี ซึ่งมีสถานภาพโสด ส่วนใหญ่เป็นพนักงานบริษัท โดยมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001-25,000 บาท การศึกษาระดับปริญญาตรี และส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ภายในจังหวัดสงขลา

เนื่องจากความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการ โลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยวในชุมชน OTOP นวัตวิถี หลาดั่นโดท่าข้าม อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา ด้านการจัดการ โลจิสติกส์อยู่ในระดับความคิดเห็นมากที่สุดทั้งหมด 7 ด้าน ได้แก่ ด้านการไหลทางกายภาพ ด้านการไหลของสารสนเทศ ด้านพัฒนาการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ด้านพัฒนาการท่องเที่ยวทางนันทนาการ ด้านพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกด้านพัฒนาสินค้าและบริการท่องเที่ยวและด้านส่งเสริมการตลาดชุมชนท่องเที่ยวและมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการไหลทางการเงิน ด้านพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว และด้านเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยว โดยการนำข้อมูลดังกล่าวมาเป็นแนวทางในการดำเนินปรับปรุงและพัฒนาการจัดการ โลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยวในชุมชน OTOP นวัตวิถี หลาดั่นโดท่าข้าม อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา ให้ดียิ่งขึ้น

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนาการจัดการ โลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยว

ABSTRACT

This study has the objective of research (1) To study and study tourism behavior Of tourists in community otop of lhatondotakam hayyai district of songkhla (2) By surveying with questionnaires and Study problems / obstacles and guidelines for (3) developing management in community otop of lhatondotakam hayyai district of songkhla According to the opinions of Thai tourists Survey research By surveying questionnaires Data analysis by using the software package And analyze the data obtained according to statistical principles contain with Percentage Mean and standard deviation Used to test values (t-test) One-way variance testing (One-way Analysis of Variance) Weaver examines the significance of differences Between variables that are more than 2 groups In the case of significant differences Statistical results showed that Most of the tourists who responded to the survey of Thai tourists were mostly female Aged between 20 -24 years and 25-29 years Which has a single status Most of them are company employees With an average

*หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจ

monthly income 15,001-25,000 baht Bachelor's degree And most of them are domiciled in Songkhla province

Due to the opinions of Thai tourists towards logistics management for tourism in community otop of lhatondotakam hayyai district of songkhla Logistics management is at the most opinion level All 7 aspects include Physical flow Information flow Natural tourism development Tourism development in recreation Facilities development Product development and tourism services And promotion of tourism community marketing And there are 3 opinions in the high level, namely Financial flow In the development of tourism personnel And the linking of tourist routes By using such information as a guideline for improvement and development Manage logistics for tourism in community otop of lhatondotakam hayyai district of songkhla Better.

Key words : Development logistics management for tourism.

บทนำ

ปัจจุบันนับว่า “อุตสาหกรรมท่องเที่ยว” กลายเป็นส่วนหนึ่งในตัวขับเคลื่อนเศรษฐกิจของหลายประเทศทั่วโลก เพราะไม่เพียงแต่สามารถเพิ่มช่องทางรายได้ให้กับประเทศ ยังสร้างอานิสงส์ต่อธุรกิจต่อเนื่องในหลายภาคส่วน พร้อมกับการจ้างงานและกระจายรายได้ไปสู่ประชาชนนักวิเคราะห์เชื่อว่าปี 2018 ยังเป็นปีที่ “อุตสาหกรรมท่องเที่ยว” เป็นอุตสาหกรรมหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจโลกขณะที่การแข่งขันของแต่ละประเทศเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวก็จะทวีความรุนแรงสื่อหลายสำนักระบุว่า การแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจะยิ่งจะเต็มไปด้วยความคาดหวังที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาของผู้บริโภค ทั้งมาตรฐาน ความพึงพอใจ และปรับเปลี่ยนแผนธุรกิจให้สอดคล้องกับพฤติกรรมผู้บริโภค โดยข้อมูลจากสมาคมการตลาดอเมริกันระบุว่าจากการสำรวจนักท่องเที่ยว 10,000 คนทั่วโลกผ่านเว็บไซต์ พบว่าในปี 2018 กลุ่มนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ยังมุ่งเป้าหมายการเดินทางไปที่ประเทศในภูมิภาคเอเชียและยุโรป เช่นเคยเหมือนกับปี 2017 อาทิ ส่องกง เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น อังกฤษ ฝรั่งเศส เป็นต้นขณะที่สัดส่วนนักท่องเที่ยวที่จะมาจากกลุ่มประเทศมุสลิม และอินเดียจะเข้ามามีบทบาทมากขึ้น จากปีที่ผ่านมาจะเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวจีนเป็นหลักองค์กรการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ (UNWTO) เปิดเผยว่า จำนวนนักท่องเที่ยวทั่วโลก ณ ปี 2016 อยู่ที่ 1,235 ล้านคน เพิ่มขึ้น 4% จากปีก่อนหน้าซึ่งอยู่ที่ 1,189 ล้านคน เทรนด์ที่น่าสนใจคือปี 2018 จะเป็นปีการท่องเที่ยวของกลุ่ม Millennial หรือกลุ่มคนที่มีอายุตั้งแต่ 18-34 ปี ทั้งยังนิยมการท่องเที่ยวแบบ “ทริประยะสั้น” 3-5 วัน และที่พักการท่องเที่ยวแบบหลายประเทศใน 1 ทริป และกลุ่มนี้นิยมที่พักประเภท “โรงแรมหรูขนาดเล็กและโฮสเทล” (Luxury Inns and Hostel) โดยอ้างอิงจากผลสำรวจจากการค้นหาที่พักในหลายเว็บไซต์ระบุว่า นักท่องเที่ยวให้ความสนใจกับโรงแรมขนาดเล็ก หรือโฮสเทลมากกว่าจองที่พักในโรงแรมใหญ่ แม้ว่าสิ่งอำนวยความสะดวกจะไม่ครบครันเมื่อเทียบกับโรงแรมขนาดใหญ่ แต่กลุ่มนักท่องเที่ยวมองว่า ที่พักขนาดเล็กมีความเป็นส่วนตัวมากกว่า อีกทั้งบางแห่งยังมีกลิ่นที่ดีกว่าโรงแรมใหญ่ ทั้งยังสามารถสร้างปฏิสัมพันธ์กับนักท่องเที่ยวคนอื่น ๆ ได้ง่าย และที่พักที่สามารถทำอาหารทานเองจะได้รับความนิยมจากกลุ่มนี้ออกจากนี้ Trekksoft ผู้ให้บริการบู๊กกิ้งออนไลน์ ระบุว่า ในปี 2017 นักเดินทาง 79% ใช้สมาร์ตโฟนในการค้นหาสถานที่ท่องเที่ยว โรงแรมที่พัก พร้อมทั้งปิดคิดด้วยการจองออนไลน์แบบเบ็ดเสร็จ จากเมื่อปี 2016 ที่สัดส่วนอยู่ที่เพียง 31% เท่านั้นสอดคล้องกับข้อมูลจาก phocuswright บริษัทวิจัยด้านการตลาดท่องเที่ยวที่ประเมินว่า ยอดการท่องเที่ยวที่มีการจองออนไลน์จะเพิ่มขึ้นสูงถึง 21,000 ล้านดอลลาร์ ในปี 2020 จาก 9,000 ล้านดอลลาร์ ในปี 2015 ขณะที่หลายประเทศทั่วโลก โดยเฉพาะประเทศกำลังพัฒนาในภูมิภาคเอเชีย ให้ความสำคัญกับการทำตลาดท่องเที่ยวออนไลน์มากขึ้น เช่น “เวียดนาม” ที่เปิดเว็บไซต์บริการให้จองที่พักและร้านอาหาร ทั้งยังมีสิทธิพิเศษสำหรับคนที่ใช้เว็บไซต์เวียดนามในการจองห้องพักในราคาที่ถูกลงกว่าเว็บไซต์ต่างชาติ 5-10% เป็นต้น (ประชาชาติธุรกิจออนไลน์ วันที่ 17/12/2561) ประเทศไทยได้มีการนำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มาเป็นเครื่องมือในการกำหนดทิศทางการดำเนินการพัฒนาประเทศมาตั้งแต่ พ.ศ.2504 โดยที่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตั้งแต่ฉบับที่ 1 เป็นต้นมา รัฐได้กำหนดทิศทางและเป้าหมายในแผนพัฒนาประเทศทั้งในด้านเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาประเทศตามระบอบทุนนิยมซึ่งเป็นแนวความคิดการ

พัฒนา (วิทยาการเชิงคุณ, 2552) จนสามารถทำให้ประเทศไทยกลายเป็นหนึ่งในหลาย ๆ ประเทศที่มีการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจเร็วที่สุด (พรธินา โสคติพันธ์, 2547, หน้า 23) จากผลของการพัฒนา ตามระบอบทุนนิยมดังกล่าวได้นำความเปลี่ยนแปลงมาสู่สังคมไทย ก่อให้เกิดปัญหาและผลกระทบตามมาในหลายๆ ด้านทั้งด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม สังคม วัฒนธรรมปัญหาความล้มเหลวของการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจได้ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำระหว่างรายได้ของคนรวยและคนจนมีการกระจายรายได้ที่ไม่เป็นธรรมปัญหาความยากจนของประชากรส่วนใหญ่ของประเทศไม่ได้รับการดูแลแก้ไขอย่างจริงจังรวมทั้งปัญหาทางด้านสังคมและวัฒนธรรมที่รับเอากระแสการหลั่งไหลเข้ามาของวัฒนธรรมโลกตะวันตกไม่ว่าจะเป็นลัทธิบริโภคนิยมและวัตถุนิยมมีการใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือยเพื่อมุ่งให้มีการดำเนินตามวิถีชีวิตทุนนิยมสมัยใหม่ตามแบบกระแสโลกาภิวัตน์ของโลกไร้พรมแดน (ยุคศรีอาริยะ, 2551, หน้า 141) ทำให้ค่านิยมที่ฝังงมของไทยเริ่มเสื่อมถอยการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและกระแสโลกาภิวัตน์มีผลกระทบต่อวัฒนธรรมดั้งเดิมที่เป็นรากฐานความสำคัญของสังคมส่งผลให้สังคมไทยยกย่องวัตถุมากกว่าจิตใจแบบตะวันตก

ตำบลท่าข้าม เป็นตำบลเล็กๆ แห่งหนึ่งที่ตั้งอยู่ในจังหวัดสงขลา ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพทำการเกษตร ได้แก่ อาชีพตัดยางพารา และปลูกหัวมันเทศปัจจุบันมีประชากรไม่น้อยที่อพยพไปประกอบอาชีพอยู่ในเมืองหลวง เนื่องจากด้วยสภาวะเศรษฐกิจการเมือง สิ่งแวดล้อม สังคม และวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไปเป็นเหตุให้วิถีชีวิตและภูมิปัญญาที่เป็นแนวทางปฏิบัติความเชื่อของชุมชนได้เปลี่ยนแปลงไป ด้วย โดยเฉพาะสภาพของชุมชนในปัจจุบันกำลังประสบปัญหาการสืบสานความรู้ความเข้าใจภูมิปัญญาที่เคยปฏิบัติร่วมกันมาตั้งแต่ครั้งอดีต ได้สูญหายไปภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาวบ้านตำบลท่าข้ามเป็นภูมิปัญญาที่คนรุ่นหลังได้กระทำและถ่ายทอดให้คนรุ่นปัจจุบันได้กระทำต่อกันมาจนเป็นแนวทางในการปฏิบัติ การดำเนิน ชีวิตการประกอบอาชีพที่ไม่ทิ้งถิ่นฐานบ้านเกิดตนเอง ที่สำคัญภูมิปัญญาที่เป็นอัตลักษณ์สร้างชื่อในการกระตุ้นเศรษฐกิจให้แก่ชุมชนคือการจำหน่ายผลิตภัณฑ์แปรรูปจากการประกอบอาชีพเกษตรของครัวเรือนมาวางจำหน่ายที่เพิงหมาแหงนข้างทาง หรือเพิงหมาแหงนบริเวณหน้าบ้านที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งภายในและภายนอกชุมชน เข้ามาจับจ่ายเลือกซื้อผลิตภัณฑ์จนเกิดเป็นเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชนเพิงหมาแหงนหรือที่มักเรียกว่าหลังคาเพิงหมาแหงนเป็นสิ่งปลูกสร้างที่มีเสาหัวเสาสูงกว่าเสาลงหลังคาด้านหลังจะสูงกว่าด้านหลังมีองศาลาดเอียงไปด้านเดียว เพื่อให้เวลาฝนตกน้ำจะได้ไหลเทไปด้านหลังและมีเอกลักษณ์พิเศษ คือ มุงด้วยวัสดุทางการเกษตรเป็นหลักหรืออีกแบบหนึ่งที่มุงด้วยสังกะสี หรือกระเบื้องก็เรียกว่าเพิงหมาแหงนเช่นกัน หลังคาเพิงหมาแหงนมักใช้ใน งานก่อสร้างชั่วคราว หรืองานต่อเติมอาคารต่างๆ พวกบริเวณชานพักนั่งเล่น โรงจอดรถ โรงครัว และบ้านเดี่ยวสไตล์โมเดิร์นก็นิยมเหมือนกัน ข้อดีเนื่องจากโครงสร้างหลังคาไม่สลับซับซ้อนเหมือนหลังคาประเภทอื่น ทำให้ช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายได้หลายอย่าง ตั้งแต่ประหยัดโครงสร้างอาคารหลังคาค่าแรงเวลาโดยรวมประหยัดเงิน ข้อเสียบังแดดและฝนได้ทิศทางเดียวควรระวังเรื่ององศาความลาดเอียงหลังคา เพื่อป้องกันการไหลย้อนซึมของฝนเข้าสู่ตัวอาคารเพิงหมาแหงน เป็นชื่อเรียกที่อยู่อาศัยของคนจนชนานาชาติกำหนดให้คนจนที่อยู่ในเพิงหมาแหงนจะมีรายได้น้อยกว่า 1 ดอลลาร์หรือสามสิบลบาทโดยประมาณต่อวัน คนไทย ที่อยู่ในเพิงหมาแหงนมีประมาณ 6 ล้านคน จากคนไทยทั้งหมด 63 ล้านคน ในเมืองไทยเพิงหมาแหงนยังเป็นป้ายรถเมล์ในต่างจังหวัดยังพอมองเห็นได้มาก ซึ่งต่างจากศาลาที่พัก ซึ่งนักการเมืองชอบสร้างอย่างชัดเจนอีกอย่างหนึ่งที่สำคัญ คือ เพิงหมาแหงนเป็นเอกลักษณ์ของเอเชียตั้งแต่ญี่ปุ่นจนถึงอินเดียแต่พอประเทศเหล่านี้ร่ำรวยขึ้นเพิงหมาแหงนก็ค่อยๆ หายไปกลายเป็นของหาซื้อได้ยาก จึงจำเป็นต้องอนุรักษ์ภูมิปัญญานี้ไว้

จากความเป็นมาดังกล่าวข้างต้น จึงทำให้ผู้วิจัยต้องการที่จะศึกษาแนวทางการจัดการการท่องเที่ยว โลจิสติกส์ ชุมชน OTOP นวัตวิถีหลายต้น โดท่าข้าม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา และศึกษาถึงพฤติกรรม รวมถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวถึงปัญหาและอุปสรรคของการท่องเที่ยวชุมชน OTOP นวัตวิถีหลายต้น โดท่าข้าม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยผู้วิจัยหวังว่างานวิจัยนี้เป็นประโยชน์ในการนำไปใช้พัฒนาตลาดชุมชนนวัตวิถีหลายต้น โดท่าข้าม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ให้เกิดความเหมาะสมกับความต้องการของผู้ที่มาใช้บริการและยังเป็นแนวให้กับผู้ที่ธุรกิจในตลาดชุมชน สามารถนำผลการวิจัยไปสร้างความสำเร็จได้เปรียบทางการแข่งขัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

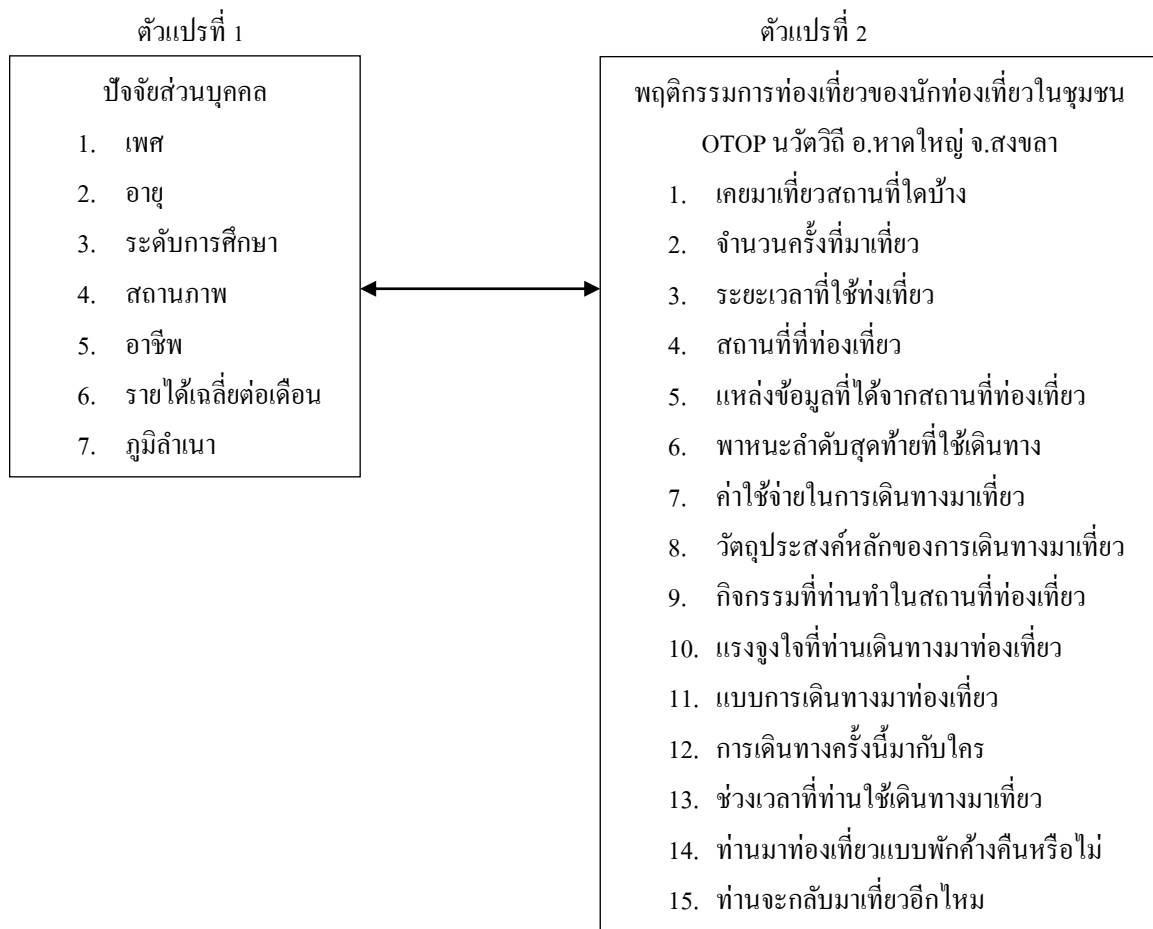
1. ศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในชุมชน OTOP นวัตวิถี หลาดั่น โดท่าข้าม อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา โดยการสำรวจด้วยแบบสอบถาม
2. ศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการ โลจิสติกส์ในชุมชน OTOP นวัตวิถี หลาดั่น โดท่าข้าม อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา โดยการสำรวจด้วยแบบสอบถาม
3. ศึกษาปัญหาอุปสรรคและแนวทางในการพัฒนาการจัดการโลจิสติกส์การท่องเที่ยวในชุมชน OTOP นวัตวิถี หลาดั่น โดท่าข้าม อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา ตามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทย การวิจัยเชิงสำรวจ โดยการสำรวจแบบสอบถาม

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวชาวไทย มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยว ในชุมชน OTOP นวัตวิถี หลาดั่น โด อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา
2. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการ โลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยว ต่างกัน ในชุมชน OTOP นวัตวิถี หลาดั่น โด อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา

กรอบแนวคิดในการทำวิจัย

กรอบแนวคิดตามสมมติฐานข้อที่ 1

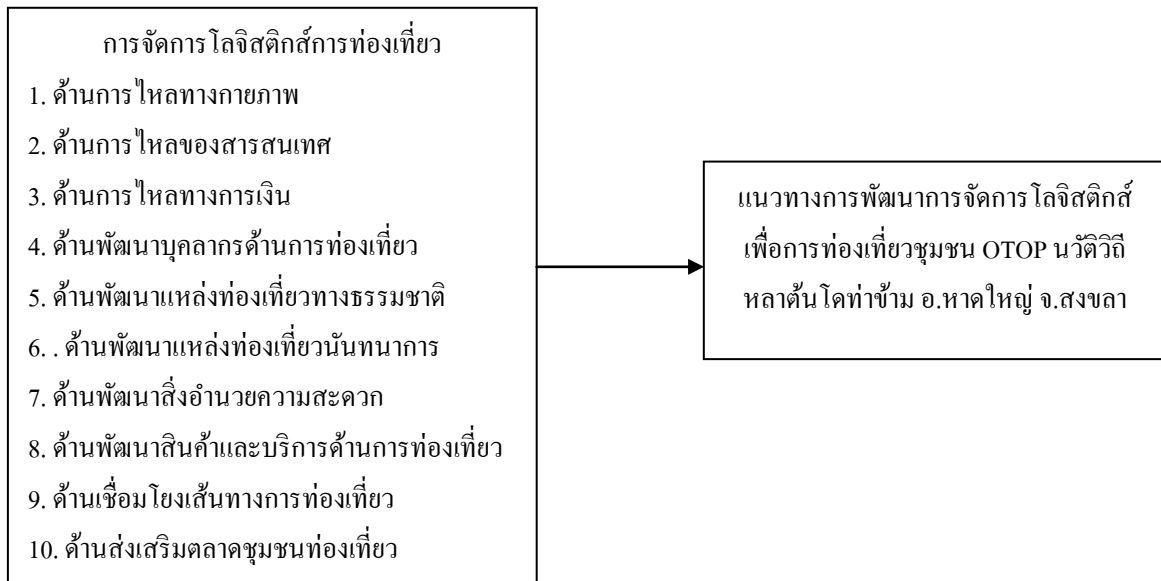

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดตามสมมติฐานข้อที่ 1

กรอบแนวคิดตามสมมติฐานข้อที่ 2

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดตามสมมติฐานข้อที่ 2

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.ทราบสถานการณ์ภาพรวมของโลจิสติกส์การท่องเที่ยวในปัจจุบันและเป็นสารสนเทศสำหรับผู้ต้องการศึกษาและใช้กำหนดแนวทางในการพัฒนาต่อไปในชุมชน OTOP นวัตกรรมี หลาดันโด อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา
- 2.ทราบปัจจัยองค์ประกอบของการจัดการ โลจิสติกส์ที่นักท่องเที่ยวพึงพอใจรวมถึงการมีส่วนร่วมทำให้นักท่องเที่ยวกลับมาเที่ยวซ้ำตลอดจนเป็นปัจจัยองค์ประกอบเพื่อพัฒนาให้ดีขึ้นที่มีศักยภาพช่วยดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเที่ยวซ้ำมากขึ้น
- 3.ทราบถึงความพร้อมและแนวทางการจัดการโลจิสติกส์การท่องเที่ยวเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงเพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขันตามแนวคิดของผู้เกี่ยวข้องโดยตรงและสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ดีขึ้น

แนวคิด/ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว(2546)การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางเพื่อผ่อนคลายความเครียด แสวงหาประสบการณ์แปลกใหม่ โดยมีเงื่อนไขว่า การเดินทางนั้น เป็นการเดินทางเพียงชั่วคราว ผู้เดินทางจะต้องไม่ถูกบังคับให้เดินทาง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ไพฑูรย์ พงสะบุตร และวิลาสวงศ์ พงสะบุตร (2542) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยว (Tourism) หมายถึง การเดินทางไปเยือนสถานที่ต่างถิ่นซึ่งไม่ใช่เป็นที่พำนักอาศัยประจำของบุคคลนั้น และเป็น การไปเยือนชั่วคราวโดยไม่ใช่เพื่อเป็นการประกอบอาชีพหารายได้องค์การการท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization: W.T.O) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวดังนี้ "Tourism comprises the activities of the person traveling to and staying in places outside their usual environment for not more than one consecutive year for leisure, business and other purpose." จากความหมายนี้สรุปได้ว่าการท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางของบุคคลจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว (ไม่มากกว่า 1 ปี ติดต่อกัน) เดินทางด้วยความสมัครใจเพื่อ การพักผ่อนหย่อนใจ ติดต่อธุระและวัตถุประสงค์ใดๆก็ได้ แต่ไม่ใช่เพื่อการประกอบอาชีพหรือหารายได้

เถลิงศักดิ์ชัยชาญ (2555) เรื่อง การจัดการ โลจิสติกส์ในอำเภอวังน้ำเขียวจังหวัดนครราชสีมา เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อองค์ประกอบและการจัดการทางด้านการโลจิสติกส์การท่องเที่ยวที่ปรับปรุงจากปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดส่งผลให้เกิดกลับมาเที่ยวซ้ำในอำเภอวังน้ำเขียว เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาด้านการจัดการ โลจิสติกส์ เพื่อการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องโดยตรง 4 กลุ่ม คือ นักท่องเที่ยว ชุมชน ผู้ประกอบการ และผู้นำชุมชน

คมสัน สุริยะ (2551: ระบบออนไลน์) ได้กล่าวถึง แนวคิดเรื่อง โลจิสติกส์สำหรับการท่องเที่ยว (Tourism Logistics) ว่าคล้ายคลึงกับเรื่องของการขนส่งสำหรับการท่องเที่ยว (Tourism and Transport) แต่ครอบคลุมกว้างกว่าโดยโลจิสติกส์สำหรับการท่องเที่ยวครอบคลุมสามเรื่องใหญ่ คือ การขนส่งนักท่องเที่ยวและวัตถุดิบของ (Physical Flow) การให้และรับข้อมูลข่าวสาร (Information Flow) และการรับจ่ายเงิน (Financial Flow) ในขณะที่เรื่องของการขนส่งสำหรับการท่องเที่ยวจะครอบคลุมเฉพาะเรื่องของการขนส่งนักท่องเที่ยวและวัตถุดิบของเท่านั้น

ระเบียบวิธีการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการจัดการ โลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยวในชุมชน OTOP นวัตวิถีหลายต้นโดท่าข้าม อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา การศึกษาครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ประชากรเป้าหมาย

ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้จำนวนของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในชุมชน OTOP นวัตวิถีหลายต้นโดท่าข้าม อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา เนื่องจากประชากรมีขนาดใหญ่และไม่ทราบประชากรที่แน่นอน จึงทำการสุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสอบถามมาตรฐานส่วนประมาณค่า Rating Scale สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและทดสอบสมมติฐานด้วยค่าทดสอบ Chi-Square Test และค่า One-Way ANOVA เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามและสัมภาษณ์ แบ่งเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการท่องเที่ยวในชุมชน OTOP นวัตวิถีหลายต้นโดท่าข้าม อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการ โลจิสติกส์สำหรับการท่องเที่ยวในชุมชน OTOP นวัตวิถีหลายต้นโดท่าข้าม อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา

ส่วนที่ 4 ปัญหาอุปสรรค และแนวทางการพัฒนาการจัดการ โลจิสติกส์สำหรับการท่องเที่ยวในชุมชน OTOP นวัตวิถีหลายต้นโดท่าข้าม อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล ดังนี้ ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) คือ การสัมภาษณ์เชิงลึกจากนักท่องเที่ยวในชุมชน OTOP นวัตวิถีหลายต้นโดท่าข้าม อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา

การวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัย

ในเรื่องแนวทางการพัฒนาการจัดการ โลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยวในชุมชน OTOP นวัตวิถีหลายต้นโดท่าข้าม อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมมาจากรูปแบบสอบถาม หลังจากรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมดที่ได้เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามทั้งหมดมาดำเนินการ ดังนี้ ตรวจสอบข้อมูล (Editing) ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม และทำการแยก

แบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออก นำแบบสอบถามที่ถูกต้องเรียบร้อยแล้วลงรหัสเพื่อประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โปรแกรม SPSS

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์

ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 251 คนคิดเป็นร้อยละ 62.8 มีอายุระหว่าง 20 – 24 ปี และ 25-29 ปี คิดเป็นร้อยละ 36 ซึ่งมีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 52.5 ส่วนใหญ่เป็นพนักงานบริษัท คิดเป็นร้อยละ 35.00 โดยมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001-25,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 45.8 การศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 94.2 และส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดสงขลา คิดเป็นร้อยละ 70.5

พฤติกรรมการท่องเที่ยวในชุมชน OTOP นวัตวิถี หลาดันโดท่าข้าม อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา

นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ที่เคยมาท่องเที่ยวชุมชน OTOP ในพื้นที่มีจำนวน 383 คน คิดเป็นร้อยละ 95.8 มาท่องเที่ยวครั้งแรก คิดเป็นร้อยละ 82.8 โดยใช้ระยะเวลาที่อยู่ในชุมชน OTOP นวัตวิถี หลาดันโดท่าข้าม อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 6-12 ชม.คิดเป็นร้อยละ 37.5 ซึ่งนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวแล้วให้ความนิยมในสถานที่นี้คือสะพานไม้ คิดเป็นร้อยละ 63.3 ซึ่งส่วนใหญ่นิยมมาท่องเที่ยวในชุมชน OTOP นวัตวิถี หลาดันโดท่าข้าม อ.หาดใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 98.00 ได้รับข้อมูลจากเพื่อน/ญาติ คิดเป็นร้อยละ 55.8 นักท่องเที่ยวชาวไทย คิดเป็นร้อยละ 94.0 ใช้รถยนต์ส่วนตัวในการเดินทางไปในชุมชน OTOP นวัตวิถี หลาดันโดท่าข้าม อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา โดยส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวน้อยกว่า 500 บาท คิดเป็นร้อยละ 63.4 ซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักของการเดินทางเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ คิดเป็นร้อยละ 48.0 โดยนิยมพักผ่อนหย่อนใจ คิดเป็นร้อยละ 97.25 ส่วนใหญ่มีแรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวเพราะถ่ายภาพ คิดเป็นร้อยละ 47.8 ซึ่งการเดินทางท่องเที่ยวครั้งนี้ นักท่องเที่ยวชาวไทยทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100.00 เดินทางส่วนตัวมาท่องเที่ยวในชุมชน OTOP นวัตวิถี หลาดันโดท่าข้าม อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา โดยบุคคลที่เดินทางมาท่องเที่ยวกับคิดเป็นครอบครัว ร้อยละ 54.2 ส่วนใหญ่นิยมเดินทางมาท่องเที่ยวช่วงบ่าย คิดเป็นร้อยละ 41.7 ซึ่งจะไม่พักค้างคืนของนักท่องเที่ยวทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100 และส่วนใหญ่มีความต้องการในการเดินทางกลับมาท่องเที่ยวในชุมชน OTOP นวัตวิถี หลาดันโดท่าข้าม อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา อีก คิดเป็นร้อยละ 99.0

ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการโลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยวในชุมชน OTOP นวัตวิถี หลาดันโดท่าข้าม อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา

นักท่องเที่ยวชาวไทย มีระดับความคิดเห็นต่อการจัดการโลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยวในชุมชน OTOP นวัตวิถี หลาดันโดท่าข้าม อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($= X4.24, S.D.= 0.61$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทย มีระดับความคิดเห็นต่อการจัดการโลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยวในชุมชน OTOP นวัตวิถี หลาดันโดท่าข้าม อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา อยู่ในระดับมากที่สุด 7 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการไหลทางกายภาพ ($=X4.31, S.D.= 0.62$) 2. ด้านการไหลของสารสนเทศ ($=X4.32, S.D.= 0.62$) 3.ด้านพัฒนาการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ($=X4.26, S.D.= 0.62$) 4.ด้านพัฒนาการท่องเที่ยวทางนันทนาการ ($=X4.25, S.D.= 0.62$) 5.ด้านพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก ($=X4.22, S.D.= 0.67$) 6.ด้านพัฒนาสินค้าและบริการท่องเที่ยว ($=X4.27, S.D.= 0.46$) และด้านส่งเสริมการตลาดชุมชนท่องเที่ยว($=X4.22, S.D.= 0.46$) และอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการไหลทางการเงิน ($=X4.15, S.D.= 0.66$) 2. ด้านพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ($=X4.15, S.D.= 0.67$) และด้านเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยว($=X4.20, S.D.= 0.68$) ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัยตามสมมติฐาน

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวในชุมชน OTOP นวัตวิถี หลาดต้นโศทำข้าม อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา

ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระดับการศึกษา และภูมิภานา ไม่มีความสัมพันธ์กับต่อพฤติกรรม ในการเดินทางมาท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว

จากการวิจัยพบว่าการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดการ โลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยวในชุมชน OTOP นวัตวิถี หลาดต้นโศทำข้าม อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา กับปัจจัยส่วนบุคคล นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มี เพศ อายุ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระดับการศึกษา และภูมิภานาต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการจัดการ โลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยวในชุมชน OTOP นวัตวิถี หลาดต้นโศทำข้าม อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ยังพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีสถานภาพต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการจัดการ โลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยวในชุมชน OTOP นวัตวิถี หลาดต้นโศทำข้าม อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากการศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการ โลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยวในชุมชน OTOP นวัตวิถี หลาดต้นโศทำข้าม อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา การศึกษาพบว่าผู้ให้ข้อมูลได้ให้ความคิดเห็นต่อการจัดการ โลจิสติกส์สำหรับการท่องเที่ยวในชุมชน OTOP นวัตวิถี หลาดต้นโศทำข้าม อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา จำแนกตามองค์ประกอบ โลจิสติกส์การท่องเที่ยวโดยผู้ให้ข้อมูลให้ความคิดเห็นในระดับมากที่สุดในด้านพัฒนา ด้านการไหลทงกายภาพ ด้านการไหลของสารสนเทศ ด้านพัฒนาการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ด้านพัฒนา การท่องเที่ยวทางนันทนาการ ด้านพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านพัฒนาสินค้าและบริการการท่องเที่ยวและด้านส่งเสริมการตลาดชุมชนท่องเที่ยว ผู้วิจัยเห็นด้วยว่าด้านพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวสอดคล้องกับงานวิจัยของเถกิงศักดิ์ชัยชาญ (2555) เรื่อง การจัดการ โลจิสติกส์ในอำเภอวังน้ำเขียวจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งบุคลากรเป็นผู้ที่ติดต่อกับนักท่องเที่ยวโดยตรง ดังนั้นผู้ให้บริการด้านการท่องเที่ยวหรือบุคลากรจึงมีบทบาทสำคัญยิ่งในการทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจเกิดทัศนคติเชิงบวกต่อชุมชน OTOP นวัตวิถี หลาดต้นโศทำข้าม อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา ทั้งนี้ผู้ให้บริการหรือบุคลากร หมายถึง เจ้าหน้าที่ของรัฐ บุคลากรในชุมชน ผู้ประกอบการ ตลอดจนอาสาสมัครที่ให้บริการและอำนวยความสะดวกต่างๆ แก่นักท่องเที่ยวซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอีกประการหนึ่งของโลจิสติกส์การท่องเที่ยว ส่วนประเด็นด้านพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ซึ่งผู้วิจัยเห็นด้วยอย่างยิ่งว่าสถานที่ซึ่งเป็นการใช้สื่อที่มองเห็นสัมผัสและจับต้องได้ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้แก่ รูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส เป็นองค์ประกอบสำคัญที่เป็น “รูปธรรม - Tangible” ในการนำมาเชื่อมระหว่างสินค้าทางการท่องเที่ยวกับบริการที่ให้แก่นักท่องเที่ยวเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับนักท่องเที่ยวในการตัดสินใจเลือกมาท่องเที่ยวในสถานที่ท่องเที่ยวซึ่งสอดคล้องกับ คมสันสุริยะ (2551: ระบบออนไลน์) ที่กล่าวไว้ว่า สถานที่ท่องเที่ยว งานเทศกาล หรือสิ่งสำคัญที่นักท่องเที่ยวต้องไม่พลาดที่จะมาเยี่ยมชม สิ่งเหล่านี้ทำหน้าที่เป็นแม่เหล็กดึงดูดให้นักท่องเที่ยวมาเยือนเมืองท่องเที่ยวที่นั่น หากปราศจากแม่เหล็กดังกล่าวก็อาจจะไม่มีนักท่องเที่ยวมาเยือนมากนัก ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าสถานที่ท่องเที่ยวต้องมีความพยายามให้นักท่องเที่ยวเกิดประสบการณ์ในการท่องเที่ยวอย่างมีความสุข เช่น การให้แสง สี เสียง การส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ทางด้านศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น บรรยายทฤษฎีในสถานที่ท่องเที่ยวความสวยงามสาธารณูปโภคที่ได้มาตรฐานและพร้อมใช้งาน ตลอดจนความ

สะดวกและรู้สึกได้ถึงความปลอดภัยซึ่งจะทำให้นักท่องเที่ยวได้ใช้เวลาท่องเที่ยวในชุมชน OTOP นวัตวิถี หลาดต้น โคทาข้าม อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา นานขึ้นและเพิ่มจำนวนครั้งในการมาท่องเที่ยวมากขึ้นด้วย

ในขณะที่นักท่องเที่ยวได้ให้ความคิดเห็นในระดับมาก ด้านการไหลทางการเงิน ด้านพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว และด้านเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยว ตามลำดับ ผู้วิจัยเห็นว่าด้านการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวสอดคล้องกับวิจัย อัครพงษ์ อ้นทอง (2008: 120) กล่าวว่า การจัดการโลจิสติกส์ด้าน การท่องเที่ยวเป็นการบูรณาการแนวความคิดการจัดการโลจิสติกส์กับแนวความคิดการจัดการการท่องเที่ยวเข้าด้วยกัน ในการพิจารณารูปแบบการจัดการ โลจิสติกส์เป็นการจัดการการไหลเวียนภายในห่วงโซ่อุปทาน ที่ประกอบด้วย การจัดการการบริหารในเรื่องการไหลเวียนทางด้านกายภาพ (Physical) การเงิน (Financial) และสารสนเทศ (Information) เพื่อให้มีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อให้ให้นักท่องเที่ยวเดินทางได้รวดเร็วและปลอดภัย ส่วนด้านการไหลของสารสนเทศ การสื่อสารประชาสัมพันธ์ข้อมูลให้กับนักท่องเที่ยวผ่านทางแหล่งสื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆเช่น ทางโทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต ทางหนังสือพิมพ์และวารสารอย่างชัดเจนและสม่ำเสมอเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวสังเกตได้จากการเข้ามาสอบถามข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว (2546) การท่องเที่ยว การเดินทางเพื่อผ่อนคลายความเครียด แสวงหาประสบการณ์แปลกใหม่ โดยมีเงื่อนไขว่าการเดินทางนั้น เป็นการเดินทางเพียงชั่วคราว ผู้เดินทางจะไม่ถูกบังคับให้เดินทางท่องเที่ยวในลักษณะที่ให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจโดยการเพิ่มคุณค่าของประสบการณ์ที่ได้รับทำให้ต้องการกลับมาเที่ยวซ้ำอีก

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยไปใช้ จากความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว การไหลทางการเงิน ด้านพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว และด้านเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยว ยังอยู่ในระดับที่มาก เพื่อให้ทำให้ผู้เดินทางหรือนักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจและกลับมาท่องเที่ยวซ้ำอีกครั้ง ทางหลาดต้น โคทาข้าม ควรมีการพัฒนาแต่ละด้านเพื่อกระตุ้นการมาใช้บริการ ได้แก่

1. ด้านการไหลทางการเงิน ควรมีการกระตุ้นให้พ่อค้าแม่ค้าจัด โปรโมชันส่วนลดของอาหาร และหากร้านไหนทำตามนโยบายของตลาดก็สามารถนำมาเป็นส่วนลดค่าแพคเกจ
2. ด้านการพัฒนาบุคลากรการท่องเที่ยว จัดให้มีการอบรมพนักงาน มอบหมายงานให้ตรงกับความสามารถ เพื่อให้พนักงานปฏิบัติงานได้ดียิ่งขึ้น
3. ส่วนด้านเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยว อาจมีการเชื่อมสัมพันธ์กับบริษัททัวร์ เพื่อที่จะให้นักท่องเที่ยวมาใช้บริการ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยในครั้งต่อไปเพื่อให้มีความครอบคลุมและสมบูรณ์ยิ่งขึ้นจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อองค์ประกอบ โลจิสติกส์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวแต่ละชาติที่มาท่องเที่ยวชุมชน OTOP นวัตวิถี หลาดต้น โคทาข้าม อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา
2. การวิจัยครั้งต่อไปอาจมุ่งประเด็นที่การศึกษาพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวและร่วมกับหน่วยงานท่องเที่ยวหรือบริษัทนำเที่ยวเพื่อพัฒนาชุมชน OTOP นวัตวิถี หลาดต้น โคทาข้าม อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา ให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว

เอกสารอ้างอิง

นระคมนามูล. (2550). *ความหมายโลจิสติกส์ในการขนส่ง*. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://www.tpa.or.th/writer/read_this_book_topic.php?pageid=1&bookID=589&read=true&count=true (5 ธันวาคม 2561).

“_____”. (2561). *ความรู้เกี่ยวกับโลจิสติกส์/ความรู้โลจิสติกส์*. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://www.logisticafe.com>
(5 ธันวาคม 2561).

คม ตัน สุริยะ . (2552) . หัวใจของโลจิสติกส์ท่องเที่ยว . [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา
http://www.tourismlogistics.com/index.php?option=com_content&view=article&id=190:2009-07-16-19-35-13&catid=64:2008-12-01-11-20-40&Itemid=78 (5 ธันวาคม 2561).

คณพศิทธิเลิศ. *โลจิสติกส์กับการท่องเที่ยวยุคปัจจุบัน*. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://arts.hcu.ac.th/upload/files/JournalLib/2554/5-6-11-54%5Bfull%5D.pdf> (5 ธันวาคม 2561).